

NOUZOVÝ STAV

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, čl. 5 odst. 1)

Vláda může vyhlásit nouzový stav v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost.

Vláda může na nezbytně nutnou dobu a v nezbytně nutném rozsahu

dle ustanovení § 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

- omezit právo na nedotknutelnost osoby a nedotknutelnost obydlí při evakuaci osoby z místa, na kterém je bezprostředně ohrožena na životě nebo zdraví,
- omezit vlastnické a užívací právo právnických a fyzických osob k majetku, pokud jde o nucené omezení práva vlastníka nebo uživatele z důvodu ochrany života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, které jsou ohroženy krizovou situací, přičemž je za toto omezení poskytnuta přiměřená náhrada,
- omezit svobodu pohybu a pobytu ve vymezeném prostoru území ohroženého nebo postiženého krizovou situací,
- omezit právo pokojně se shromažďovat ve vymezeném prostoru území ohroženého nebo postiženého krizovou situací,
- omezit právo provozovat podnikatelskou činnost, která by ohrožovala prováděná krizová opatření nebo narušovala, popřípadě znemožňovala jejich provádění,
- omezit právo na stávku, pokud by tato stávka vedla k narušení, případně znemožnění záchranných a likvidačních prací.

dle ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

- nařídit evakuaci osob a majetku z vymezeného území,
- nařídit zákaz vstupu, pobytu a pohybu osob na vymezených místech nebo území,
- ukládat pracovní povinnosti, pracovní výpomoci nebo povinnosti poskytnout věcné prostředky,
- nařídit bezodkladné provádění staveb, stavebních prací, terénních úprav nebo odstraňování staveb anebo porostů za účelem zmírnění nebo odvrácení ohrožení vyplývajícího z krizové situace.

dle ustanovení § 6 odst. 2 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

- nařídit povinné hlášení přechodné změny pobytu osob, kterou se rozumí opuštění místa trvalého pobytu osoby, k němuž je hlášena v místě, ze kterého byla organizovaně evakuována nebo které o své vůli opustila z důvodu ohrožení svého života nebo zdraví, pokud tato změna pobytu bude delší než 3 dny,
- přijmout opatření k ochraně státních hranic, k pobytu cizinců nebo osob bez státní příslušnosti, v oblasti zbraní, výbušnin, nebezpečných chemických látek a přípravků, jaderných zařízení a zdrojů ionizujícího záření,
- nařídit přemístění osob ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody do jiné věznice nebo vyloučit volný pohyb těchto osob mimo věznici,
- nařídit nasazení vojáků v činné službě a jednotek požární ochrany k provádění krizových opatření,
- nařídit vykonávání péče o děti a mládež, pokud tuto péči nemohou v krizové situaci vykonávat rodiče nebo jiný zákonný zástupce,
- nařídit přednostní zásobování:
 - dětských, zdravotnických nebo sociálních zařízení,
 - ozbrojených sil, bezpečnostních sborů a složek integrovaného záchranného systému, pokud se podílejí na plnění krizových opatření,

- prvku kritické infrastruktury, a to v nezbytném rozsahu,
- zabezpečit náhradní způsob rozhodování o dávkách sociálního zabezpečení (péče), kterými se rozumí dávky nemocenského pojištění, důchodového pojištění, důchodového zabezpečení, státní sociální podpory, dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky sociální péče, a o jejich výplatě.

dle ustanovení § 22 odst. 1 zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy

nařízením vlády:

- uložit právníkům a podnikajícím fyzickým osobám povinnost ve stanoveném termínu oznámit vládou určeným správním úřadům aktuální objem zásob ve stanovených druzích materiálu či věcných prostředcích, aktuální údaje o výrobní či provozní kapacitě a disponibilních zdrojích pracovních sil,
- nařídit opatření, která mohou omezit nebo zakázat obchodování s kótovanými cennými papíry,
- nařídit opatření, která mohou omezit nebo zakázat provoz v oblasti silniční dopravy, drážní dopravy, letecké činnosti provozované v České republice civilními letadly, provoz na dopravně významné vodní cestě a užívání pozemních komunikací, a stanovit zvláštní podmínky pro provádění ochrany, údržby a obnovy na pozemních komunikacích a celostátní dráze,
- nařídit rozšířit, omezit nebo zakázat distribuci zdravotnických prostředků a léčiv,
- nařídit rozšířit nebo omezit distribuci pitné vody a potravin a stanovit podmínky, za nichž lze změnit organizaci a řízení této distribuce.

dle ustanovení § 22 odst. 2 zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy

nařízením vlády právníkům nebo podnikajícím fyzickým osobám, majícím bydliště, sídlo, místo podnikání nebo sídlo organizační složky podniku v příslušném územním obvodu:

- uložit povinnost dodávat výrobky, práce nebo služby, které jsou předmětem jejich činnosti nebo podnikání, a to v přiměřeném množství,
- uložit povinnost skladovat ve svých prostorách materiál určený pro překonání stavu nebezpečí a odstranění jeho následků nebo toto skladování strpět,
- uložit povinnost přemístit dopravní a mechanizační prostředky, jakož i výrobní nebo provozní prostředky movité povahy a zásoby na určené místo,
- nařídit regulaci prodávaného zboží v obchodní síti a stanovit:
 - způsob, jakým bude regulováno množství zboží prodávané spotřebiteli,
 - maximální množství zboží, které lze spotřebiteli prodat,
 - okruh spotřebitelů, kterým budou vybrané položky zboží dodávány přednostně,
- nařídit regulační opatření, kterými se mění způsob řízení a organizace dopravy.

Ministerstvo zdravotnictví je oprávněno

dle ustanovení § 11 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

- zajistit nákup a distribuci potřebných léčivých přípravků, a to i neregistrovaných podle zvláštního právního předpisu; v tomto případě neplatí povinnost oznámení a zveřejnění výjimky podle tohoto zvláštního právního předpisu,
- koordinovat na vyžádání kraje činnost poskytovatelů zdravotnické záchranné služby a poskytovatelů akutní lůžkové péče, kteří mají zřízen urgentní příjem anebo statut specializovaného centra, při poskytování neodkladné péče,
- rozhodnout o rozsahu poskytovaných zdravotních služeb poskytovateli akutní lůžkové péče v případě zavádění regulačních opatření podle zákona o hospodářských opatřeních pro krizové stavy.

Ministerstvo dopravy je oprávněno

dle ustanovení § 12 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

- uložit provozovateli dráhy, drážní dopravy, silniční dopravy, letadel, letišť, vnitrozemské vodní dopravy a veřejných přístavů, jakož i vlastníku a provozovateli ostatních objektů, zařízení a dopravních cest sloužících dopravě povinnosti k zabezpečování dopravních potřeb.

Ministerstvo průmyslu a obchodu je oprávněno

dle ustanovení § 12a zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

- přijímat opatření k zachování celistvosti energetických soustav s cílem urychleného obnovení všech důležitých funkcí kritické infrastruktury v energetice,
- uložit provozovateli přepravní soustavy, přenosové soustavy a distribučních soustav plynu, ropy, elektřiny a rozvodu tepelné energie, výrobcí elektrické energie a tepla, výrobcí primárních energetických zdrojů, jakož i vlastníku a provozovateli ostatních objektů a zařízení sloužících k zajištění energetických potřeb státu povinnosti k zabezpečování těchto energetických potřeb; jsou-li subjektem kritické infrastruktury, ukládá jim úkoly k ochraně a k neodkladné obnově kritické infrastruktury v energetice.

Hejtman je oprávněn

dle § 14 odst. 3 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

- koordinovat záchranné a likvidační práce, poskytování zdravotních služeb, provádění opatření k ochraně veřejného zdraví a k zajištění bezodkladných pohřebních služeb,
- koordinovat nouzové ubytování, nouzové zásobování pitnou vodou, potravinami a dalšími nezbytnými prostředky k přežití obyvatelstva,
- koordinovat zajištění ochrany majetku na území, kde byla provedena evakuace.

Hejtman je dále oprávněn, pokud opatření nenařídila vláda

dle ustanovení § 14 odst. 4 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

- nařídit pracovní povinnost, pracovní výpomoc nebo poskytnutí věcného prostředku pro řešení krizové situace,
- nařídit bezodkladné provádění staveb, stavebních prací, terénních úprav nebo odstraňování staveb anebo porostů za účelem zmírnění nebo odvrácení ohrožení vyplývajícího z krizové situace,
- nařídit vykonávání péče o děti a mládež, pokud tuto péči nemohou za krizové situace vykonávat rodiče nebo jiný zákonný zástupce,
- nařídit přednostní zásobování dětských, zdravotnických a sociálních zařízení a ozbrojených sil, bezpečnostních sborů nebo složek integrovaného záchranného systému, podílejících se na plnění krizových opatření, a v nezbytném rozsahu také prvků kritické infrastruktury,
- nařídit zabezpečení náhradního způsobu rozhodování o dávkách sociální péče a jejich výplatě,
- nařídit hlášení přechodné změny pobytu osob,
- nařídit evakuaci obyvatelstva,
- nařídit zákaz vstupu, pobytu a pohybu osob na vymezeném místě nebo území.

dle ustanovení § 21 odst. 5 zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy

právníkům nebo podnikajícím fyzickým osobám, majícím bydliště, sídlo, místo podnikání nebo sídlo organizační složky podniku v příslušném územním obvodu:

- uložit povinnost dodávat výrobky, práce nebo služby, které jsou předmětem jejich činnosti nebo podnikání, a to v přiměřeném množství,

- uložit povinnost skladovat ve svých prostorách materiál určený pro překonání nouzového stavu a odstranění jeho následků nebo toto skladování strpět,
- uložit povinnost přemístit dopravní a mechanizační prostředky, jakož i výrobní nebo provozní prostředky movité povahy a zásoby na určené místo.
- nařídit regulaci prodáváného zboží v obchodní síti a stanovit:
 - způsob, jakým bude regulováno množství zboží prodávané spotřebiteli,
 - maximální množství zboží, které lze spotřebiteli prodat,
 - okruh spotřebitelů, kterým budou vybrané položky zboží dodávány přednostně,
- nařídit regulační opatření, kterými se mění způsob řízení a organizace dopravy.